

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Podsekretarz Stanu
Paulina Piechna-Więckiewicz

Warszawa, 19 grudnia 2024 r.

Szanowni Państwo Dyrektorzy Szkół i Placówek,

Szanowne Nauczycielki i Szanowni Nauczyciele,

Szanowne Specjalistki i Szanowni Specjaliści,

przekazuję Państwu dokument pod tytułem *Zadania i rola nauczyciela psychologa/nauczycielki psycholożki w przedszkolu, szkole i placówce – rekomendacje*. Zawiera on wskazówki dla dyrektorów, dyrektorek, nauczycieli, nauczycielek, a także psychologów i psycholożek; propozycje działań, które mogą wesprzeć Państwa codzienną pracę.

Rekomendacje te są zgodne z zadaniami określonymi w przepisach ustawy o zawodzie psychologa oraz w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 roku w sprawie zasad i organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Wskazówki, które zawiera dokument, opracowano na podstawie projektów, programów lub wydarzeń związanych z ochroną zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży zleconych bądź organizowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w roku 2024.

Przedszkola, szkoły oraz placówki bez wątpienia cechuje różnorodność uczennic i uczniów. Z jednej strony stanowi ona cenny zasób. Z drugiej – wiąże się z licznymi wyzwaniem, w tym z koniecznością zaspokojenia indywidualnych potrzeb podopiecznych z niepełnosprawnościami, zaburzeniami neurorozwojowymi, trudną sytuacją życiową, emocjonalną lub społeczną; dzieci i młodzieży narażonych na oddziaływanie niebezpieczeństw społecznych, należących do grupy mniejszościowej ze względu na tożsamość płciową, orientację seksualną, rasę, religię, narodowość czy pochodzenie etniczne; uczniów doświadczających przemocy rówieśniczej, przeżywających utratę bliskiej osoby, dotkniętych traumą wojenną bądź doświadczeniem migracyjnym. Różnorodność obejmuje też osoby zdolne, czyli takie, które wykazują szczególne predyspozycje w wybranych dziedzinach. Uczennice i uczniowie uzdolnieni nierzadko zmagają się z poczuciem samotności albo wykluczenia społecznego.

Dlatego tak ważne jest odpowiednie zarządzanie różnorodnością. Jestem przekonana, że umożliwia ono tworzenie środowiska sprzyjającego wszechstronnemu rozwojowi uczennic i uczniów tak, by bez względu na możliwości rozwojowe czy edukacyjne, mogli zaspokajać własne potrzeby i czerpać satysfakcję z nauki w szkole. Wiem na pewno, iż sieć wsparcia społecznego dopasowana do potrzeb ludzi młodych to fundament zdrowia psychicznego. Pozwala budować poczucie bezpieczeństwa, przynależności do grupy rówieśniczej, docenić wysiłki i osiągnięcia szkolne.

28 lutego 2024 roku – z inicjatywy Ministerstwa Edukacji Narodowej – odbyła się konferencja pod nazwą *Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży. Wspólna praca, najlepsze rozwiązania*. W obradach wzięli udział ministrowie edukacji, zdrowia, rodziny, pracy oraz polityki społecznej. Wydarzenie to było okazją do omówienia kluczowych zagadnień związanych z promocją zdrowia psychicznego, profilaktyką, pomocą w sytuacjach kryzysowych i procesem powrotu do zdrowia psychicznego. Podczas sympozjum

opracowano najważniejsze działania, które warto podjąć, by wspierać zdrowie psychiczne najmłodszych.

Ministerstwo Zdrowia podkreśliło znaczenie nowego modelu opieki psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży. Zgodnie z tą koncepcją szkoła zapewni swym podopiecznym podstawowy poziom wsparcia; będzie miejscem, w którym uczennice i uczniowie zostaną objęci kompleksową pomocą ze strony nauczycieli, a także specjalistów. Istotnym elementem nowego podejścia jest wczesne identyfikowanie czynników ryzyka i czynników ochronnych, jak również pierwszych oznak problemów ze zdrowiem psychicznym. Celem wdrożenia tego modelu opieki psychiatrycznej jest możliwość udzielenia właściwego wsparcia na wczesnym etapie – jeszcze zanim konieczna będzie interwencja psychiatryczna oraz współpraca z I poziomem referencyjnym psychiatrii dzieci i młodzieży.

Wnioski z warsztatów, które odbyły się w ramach konferencji, a nadto konsultacje i dokumenty przedstawiceli Sekcji Psychologów Oświaty Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Psychologów oraz konsultacje z Polskim Towarzystwem Psychologicznym stały się inspiracją do opracowania rekomendacji dotyczących kluczowych działań nauczyciela-psychologa. Te właśnie zalecenia umieściliśmy w materiale, który Państwu przekazuję.

Zdaję sobie sprawę z tego, że efekty pracy nauczyciela-psychologa zależą zarówno od osobistej motywacji, jak i od współpracy z innymi osobami, w tym również z przedstawicielami kadry zarządzającej przedszkola, szkoły bądź placówki. Organ prowadzący oraz dyrektor/dyrektorka odgrywają przecież niebagatelną rolę w tworzeniu odpowiednich warunków pracy. Przyczyniając się do wzrostu prestiżu nauczyciela-psychologa, gwarantują poczucie bezpieczeństwa i komfortu osobom korzystającym z jego wsparcia.

Wyznaczając kierunki realizacji polityki oświatowej państwa roku szkolnym 2024/2025, Minister Edukacji Barbara Nowacka podkreśliła znaczenie wsparcia dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego, a także rozwijania wśród uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych, podnoszenie jakości edukacji włączającej oraz umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym. Zapewnienie wysokiej jakości edukacji w zróżnicowanym środowisku przedszkola, szkoły i placówki poprzez tworzenie bezpiecznego otoczenia sprzyjającego uczestnictwu, dostępności i włączaniu społecznemu wszystkich dzieci i uczniów – to jeden z priorytetów Ministerstwa Edukacji Narodowej. W jego realizacji szczególną rolę odgrywają nauczyciele-psychologowie.

Mam nadzieję, że materiał, który Państwu przekazuję, stanie się inspiracją w Państwa codziennej pracy z uczennicami i uczniami, ale też zachętą do podejmowania działań odpowiadających na indywidualne potrzeby dzieci i młodzieży.

Z wyrazami szacunku

Paulina Piechna-Więckiewicz
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej
Pełnomocnik Ministra Edukacji ds. Zdrowia Psychicznego Uczniów

Paulina Piechna-Więckiewicz
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/